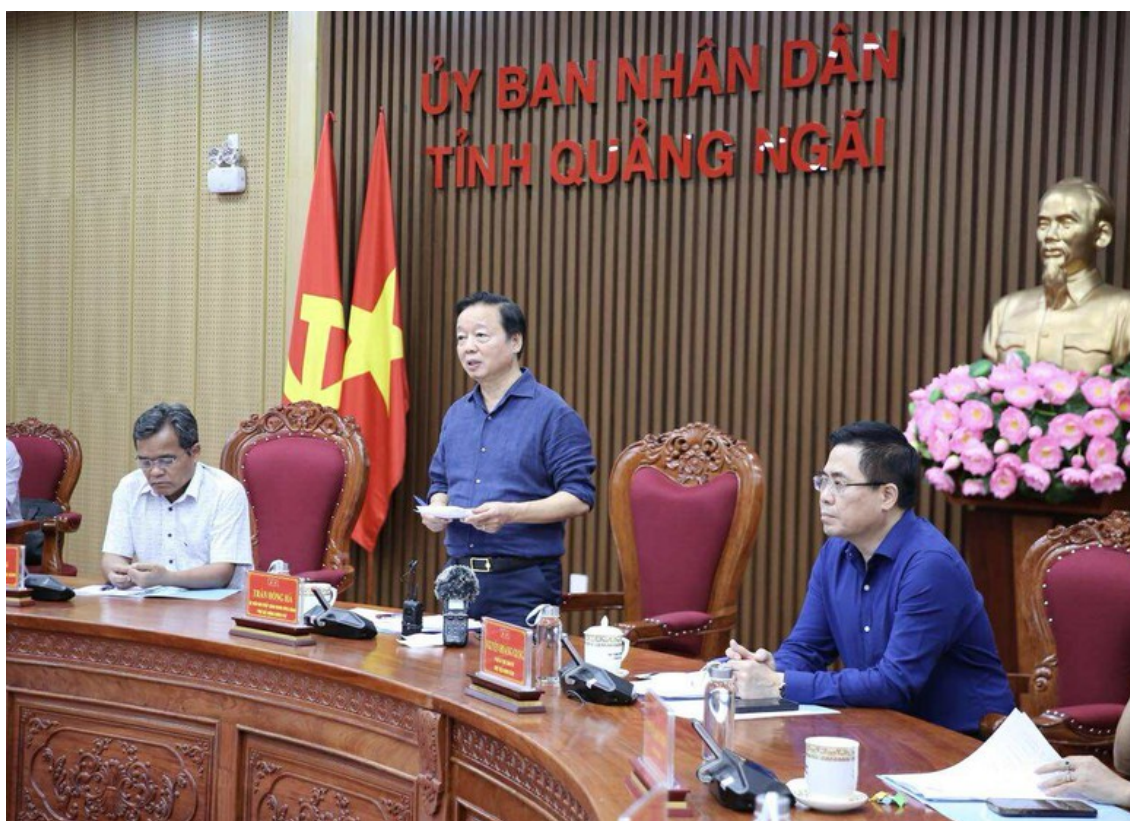

Tiếp cận chủ động và dài hạn trong ứng phó với thiên tai cực đoan

21:58 30/10/2025

Chiều tối 30/10, sau khi trực tiếp kiểm tra công tác khắc phục sạt lở trên Tỉnh lộ 623 gây chia cắt xã Sơn Tây, Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà đã làm việc với lãnh đạo tỉnh Quảng Ngãi về công tác ứng phó, khắc phục hậu quả của đợt mưa lũ nghiêm trọng trên địa bàn trong những ngày qua.

Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà làm việc với lãnh đạo tỉnh Quảng Ngãi về công tác ứng phó, khắc phục hậu quả của đợt mưa lũ nghiêm trọng trên địa bàn trong những ngày qua - Ảnh: VGP/Minh Khôi

Chủ động triển khai các biện pháp '4 tại chỗ'

Báo cáo Phó Thủ tướng, Chủ tịch UBND tỉnh Quảng Ngãi Đặng Hoàng Giang cho biết, mực nước lũ trên các sông lớn những ngày qua ở mức rất cao, tương đương đỉnh lũ các năm 1999 và 2009. Nước lũ tràn vào một số khu vực trung tâm

thành phố, phường, xã, gây chia cắt cục bộ tại nhiều địa bàn dân cư.

Tại khu vực miền núi, đặc biệt là xã Sơn Tây, tình trạng sạt lở diễn biến phức tạp do đất đã “no nước” sau nhiều ngày mưa, và đây là khu vực có đất yếu, hàng năm thường xuyên xảy ra sạt lở.

Theo thống kê ban đầu, mưa lũ đã làm ngập trên 5.200 căn nhà, 4 nhà sập hoàn toàn, 40 nhà hư hỏng, khoảng 2.500 m đường giao thông, và 19 công trình bị sạt lở; nhiều kênh mương và công trình nước sinh hoạt cũng bị hư hỏng.

Thượng tá Huỳnh Kim Hải, Phó Chỉ huy trưởng Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh Quảng Ngãi cho biết, lực lượng quân đội duy trì trực 100%, tổ chức trực tại các điểm ngập để không cho người dân qua lại, bảo đảm an toàn tính mạng và hạn chế thiệt hại về hoa màu.

Lực lượng quân đội phối hợp cùng chính quyền địa phương tuyên truyền, vận động người dân, đặc biệt người già neo đơn, đến các nhà tránh trú bão đã được xác định. Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh đã huy động hơn 5.703 cán bộ, chiến sĩ tham gia ứng trực. Khi nước rút, trên 200 cán bộ, chiến sĩ đã tham gia khắc phục hậu quả, tập trung tại các xã Bình Minh, Bình Dương và Bình Châu, ưu tiên trạm y tế và trường học để sớm ổn định đời sống nhân dân.

Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà đề nghị tỉnh Quảng Ngãi tập trung rà soát, đánh giá lại toàn bộ phương án ứng phó, xác định cụ thể địa bàn nào, ai chịu trách nhiệm chỉ đạo, điều hành; lực lượng, phương tiện, hậu cần, y tế, điện, nước và lương thực bố trí thế nào trong từng tình huống. Các phương án phải cụ thể đến từng điểm, từng lực lượng và từng người, tránh lúng túng khi xảy ra sự cố. Từ đó rút kinh nghiệm và từng bước quy chuẩn hóa phương án để khi xảy ra tình huống, các lực lượng triển khai kịp thời và hiệu quả.

Về công tác khắc phục sạt lở trên các tuyến quốc lộ, Giám đốc Sở Xây dựng Quảng Ngãi Nguyễn Phúc Nhân cho biết, trên địa bàn tỉnh có gần 200 điểm sạt lở, trong khi phương tiện duy tu, cơ giới còn hạn chế, nên công tác khắc phục gặp nhiều khó khăn. Đến nay, cơ bản khoảng 83-84% các tuyến đã được thông bước đầu; còn 3 tuyến đường với 13 điểm sạt lở vẫn đang xử lý. Sở Xây dựng đang huy động lực lượng và thiết bị, phấn đấu trong ngày mai tạo được “vết thông tuyến” để lưu thông bước đầu, song vẫn còn tiềm ẩn rủi ro do địa chất và sạt trượt mái dốc.

Quảng Ngãi đang tập trung phương tiện, lực lượng để khắc phục một số điểm sạt lở nghiêm trọng trên Tỉnh lộ 623, gây chia cắt, cô lập một phần xã Sơn Tây; thông tuyến đường liên thôn do sạt lở một quả đồi lớn tại Ngọc Linh đang gây

chia cắt 5 thôn.

Phó Thủ tướng lưu ý, một số điểm sạt lở có nguy cơ tiếp tục diễn biến phức tạp, cần khảo sát kỹ địa hình, địa chất, độ dốc, kết cấu đất, tính toán giải pháp công trình phù hợp như trồng phủ thảm thực vật, bê tông hóa mái dốc, bố trí hệ thống thoát nước và các kết cấu giữ chân taluy. Các giải pháp này nhằm bảo đảm an toàn lâu dài, thay vì chỉ xử lý tạm để thông tuyến trước mắt.

Lãnh đạo tỉnh Quảng Ngãi cũng nhìn nhận công tác điều phối chi viện lực lượng dự phòng và quân đội cho một số điểm cấp bách chưa kịp thời, và cho biết đã rút kinh nghiệm. Tỉnh Quảng Ngãi kiến nghị Trung ương hỗ trợ lương thực, nhu yếu phẩm để cứu trợ cho người dân tại khu vực bị ảnh hưởng, vệ sinh môi trường sau khi nước rút gồm: 5.000 tấn gạo, 10.000 thùng mì tôm, 2 tấn lương khô, 100 cơ số thuốc y tế, 5.000 kg Cloramin B; đồng thời đề xuất rà soát, phân loại các điểm sạt lở, xác định điểm ưu tiên xử lý, kết hợp thi công tạm thông tuyến và chuẩn bị dự án kè, chống sạt lở lâu dài.

Phó Thủ tướng cho rằng điều kiện tự nhiên đã thay đổi, đòi hỏi cách tiếp cận chủ động và dài hạn hơn trong ứng phó với thiên tai cực đoan; tập trung vào 2 hướng: Tăng khả năng chống chịu của hạ tầng, đặc biệt là giao thông miền núi và thủy lợi; đồng thời xây dựng mô hình thích ứng, bảo đảm người dân duy trì sinh hoạt an toàn ngay trong điều kiện có lũ.

Phó Thủ tướng nhấn mạnh đợt thiên tai lịch sử này là “phép thử” để nhìn lại tổng thể cách quản lý rủi ro thiên tai. “Chúng ta phải sống chung với thiên tai nhưng phải chủ động, có khoa học, có công cụ, có

'Phép thử' để nhìn lại tổng thể cách quản lý rủi ro thiên tai

Thay mặt lãnh đạo Đảng và Nhà nước, Phó Thủ tướng bày tỏ sự chia sẻ sâu sắc trước những thiệt hại nặng nề do mưa lớn, lũ quét, sạt lở gây ra trên diện rộng, ảnh hưởng từ miền núi đến đồng bằng và ven biển. “Lượng mưa lần này vượt quá số liệu lịch sử của Việt Nam. Đây là hiện tượng cực đoan, chưa từng có trong nhiều năm qua”, Phó Thủ tướng nói.

Phó Thủ tướng đánh giá cao sự chủ động của tỉnh trong triển khai các biện pháp “4 tại chỗ”, đặc biệt là vai trò nòng cốt của lực lượng quân đội và công an trong cứu hộ, cứu nạn và hỗ trợ người dân. “Khi xảy ra thiên tai, quân đội và công an luôn là lực lượng gần dân nhất, vào trận đầu tiên. Giao nhiệm vụ đúng lực lượng là rất quan trọng. Cách phân công vừa rồi của tỉnh là đúng và thể hiện sự thống nhất, đồng bộ trong chỉ đạo”, Phó Thủ tướng nhấn mạnh.

Tuy nhiên, Phó Thủ tướng nhấn mạnh đợt thiên tai lịch sử này là “phép thử” để nhìn lại tổng thể cách quản lý rủi ro thiên tai. “Chúng ta phải sống chung với thiên tai nhưng phải chủ động, có khoa học, có công cụ, có kịch bản để chủ động chống chịu bền vững”.

Phó Thủ tướng đề nghị tỉnh Quảng Ngãi phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Môi trường, cùng các cơ quan Trung ương, khẩn trương xây dựng bản đồ phân vùng ngập lụt, sạt lở, tai biến địa chất trên toàn địa bàn; phân loại thiên tai theo khu vực (miền núi – ven sông – ven biển); xây dựng kịch bản ứng phó thiên tai theo quy trình, xác định rõ việc nào làm trước, việc nào làm ngay khi thiên tai xuất hiện.

Phó Thủ tướng nêu ví dụ: “4 tại chỗ” không chỉ là khẩu hiệu. Ở vùng thường ngập thì phải có xuồng cao su nhẹ. Người dân phải có túi sinh tồn từ 3-4 ngày. Khi vượt quá khả năng, phải biết lúc nào huy động quân đội, lúc nào điều động lực lượng đặc thù. “Phải rõ người, rõ lực lượng, rõ trang thiết bị và rõ cơ chế bảo đảm”.

Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà trao số tiền 5 tỷ đồng do người dân, doanh nghiệp đóng góp, ủng hộ cho bà con nhân dân bị ảnh hưởng bởi mưa lũ ở tỉnh Quảng Ngãi - Ảnh: VGP/Minh Khôi

Phó Thủ tướng nhấn mạnh tuyến cơ sở là nơi “đứng mũi chịu sào” trong ứng phó thiên tai. “Cấp xã là nơi trực tiếp với dân. Nếu cấp xã không nắm chắc phương án, không biết gọi ai, điều phối với ai, thì trên chỉ đạo nhiều cũng không xuống được đời sống thực tế”. Vì vậy, năng lực cán bộ cấp xã cần rà soát, tập huấn trước mùa mưa lũ, hướng dẫn kịch bản cụ thể trong từng tình huống.

Về nhiệm vụ trước mắt, Phó Thủ tướng yêu cầu tỉnh Quảng Ngãi rà soát toàn bộ các điểm sạt lở, ngập sâu; tập trung khắc phục các công trình thiết yếu như trường học, bệnh viện; xác định rõ lực lượng, phương tiện “bốn tại chỗ”, trang bị phù hợp cho từng vùng (xuồng cao su, túi sinh tồn...); đánh giá khả năng chống chịu của hạ tầng giao thông, năng lượng, viễn thông, hệ thống thủy lợi và đê biển; kịp thời kiến nghị Trung ương hỗ trợ.

Về lâu dài, Phó Thủ tướng đề nghị xây dựng kế hoạch di dời dân ra khỏi khu vực có nguy cơ sạt lở, ngập lụt lặp lại theo chu kỳ; điều chỉnh quy hoạch dân cư và quy chuẩn xây dựng theo địa hình, địa chất; đánh giá toàn diện tác động của hệ thống hồ thủy điện, thủy lợi đến hạ lưu. “Nếu không có bản đồ tai biến địa chất và bản đồ ngập lụt thì không thể thiết kế hạ tầng đúng, không thể bố trí dân cư đúng, không thể lập phương án ứng cứu đúng”.

Phó Thủ tướng cũng đề nghị tỉnh rà soát toàn diện các tuyến giao thông bị ảnh hưởng trong đợt mưa lũ vừa qua, từ đường liên thôn, liên huyện đến các trục kết nối liên vùng. Đối với các tuyến đường miền núi, đèo dốc và khu vực có nguy cơ sạt lở địa chất, Phó Thủ tướng lưu ý cần xem xét ngay từ thiết kế tuyến đường phải tính đến địa chất, địa hình, địa mạo. Nếu không xử lý triệt để thì chỉ cần một trận mưa lớn là cả một sườn núi có thể sụp xuống.

Phó Thủ tướng nhấn mạnh, khi không thể thay đổi hướng tuyến, cần nghiên cứu giải pháp công trình phù hợp; hết sức lưu ý xung đột giữa quy hoạch giao thông và thoát lũ, dẫn đến ùn nước và sạt lở. Đây là vấn đề phải nhận diện rõ và điều chỉnh ngay".

"Mưa lũ năm nay có thể đã vượt mức lịch sử ở một số khu vực. Vì vậy, mọi quy hoạch, thiết kế hạ tầng, phương án ứng phó cần lấy mức này làm chuẩn mới, nhất là trong thiết kế các công trình công cộng, đặc biệt bệnh viện và trường học, phải thiết kế cao hơn mức này, tuyệt đối không để ngập lụt".

Phó Thủ tướng khẳng định Chính phủ, các bộ, ngành Trung ương sẽ đồng hành chặt chẽ với Quảng Ngãi trong khắc phục hậu quả và chuẩn bị các giải pháp lâu dài.

Tại cuộc họp, Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà đã trao số tiền 5 tỷ đồng do người dân, doanh nghiệp đóng góp, ủng hộ cho bà con nhân dân bị ảnh hưởng bởi mưa lũ ở tỉnh Quảng Ngãi, thông qua Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam.

Theo Chinhphu.vn